

ادامه ی مبحث مصغّر :

قاعده دوّم : کیفیت مصغّر بستن اسم ثلاثی که بعضی از حروف اصلی آن حذف شده باشد.

در این صورت در هنگام مصغّر بستن؛ آن حرف حذف شده باز می گردد حتی اگر محذوف؛ عوض داشته باشد البته از حرف همزه یا میم باشد عوض حذف نمی شود و اگر تاء تأنیث باشد که در این صورت عوض حذف نمی شود؛ مانند: اِسْم ← سَمِيو، اَب ← اَبِي، عِدّة ← وُعَيْدَة.

قاعده سوّم : مصغّر ثلاثی مزید، رباعی مجرّد و مزید و خماسی مجرّد و مزید.

مصغّر ثلاثی مزید :

اگر یک حرف زائد داشته باشد حرفی از آن حذف نمی شود؛ مانند: مُكْرِم ← مُكْرِيْم؛ اگر دو حرف زائد داشته باشد یکی از آن ها هنگام تصغیر حذف می شود؛ مانند: مُنْطَلِق ← مُنْطَلِق؛ اگر سه حرف زائد داشته باشد دو حرف زائد هنگام تصغیر حذف می شود؛ مانند: مُسْتَخْرِج ← مُخْرِج.

مصغّر رباعی :

رباعی مجرّد؛ حرفی از آن حذف نمی شود؛ مانند: دَخْرَج ← دُخْرِج.
رباعی مزید؛ تمام حروف زائد در هنگام تصغیر حذف می شود؛ مانند: مُدْخِرَج ← دُخْرِج.

مصغّر خماسی :

خماسی مجرّد؛ آخر آن حذف می شود؛ مانند: سَفَرَجَل ← سَفِيْرَج.
خماسی مزید؛ تمام حروف زائد در هنگام تصغیر حذف می شود؛ مانند: خَنْدَرِيْس ← خَنْدِر.